

José Manuel Durão Barroso

Předseda Evropské komise

Evropská obroda – Projev o stavu Unie 2011

Check Against Delivery
Seul le texte prononcé fait foi
Es gilt das gesprochene Wort

Evropský parlament

Štrasburk 28. září 2011

Vážený pane předsedo,
vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,
vážený pane ministře,
analýza stavu Unie vyžaduje čestný přístup a naprostou jasnost.

V současné době se podle mého názoru potýkáme s největší výzvou v dějinách Unie.

Jedná se o finanční, hospodářskou a sociální krizi. Ale také o krizi spojenou s nedostatkem důvěry. Jak důvěry v naše politické osobnosti obecně a v Evropu samotnou, tak i v naši schopnost najít řešení.

Kořeny této krize jsou známy: Evropa nereagovala na problémy s konkurenceschopností. Některé z našich členských států žily nad své možnosti. Na finančních trzích bujelo nezodpovědné a nepřijatelné chování. A my jsme jen přihlíželi zvětšujícím se nerovnováhám mezi našimi členskými státy, zejména v eurozóně.

Otřesy světového řádu a tlaky globalizace tuto situaci ještě zhoršily.

A výsledkem jsou hluboké obavy v naší společnosti. Mnoho našich občanů má strach z budoucnosti. Existuje nebývalé nebezpečí, že se národy stáhnou do sebe, nebo se dokonce objeví příznaky nacionalismu.

Populistické reakce zpochybňují významné výdobytky Evropské unie: euro, jednotný trh i volný pohyb osob.

Podle mého názoru lze konstatovat, že krize veřejného dluhu je dnes především krizí spojenou s nedostatkem politické důvěry. Naši občané, ale také vnější svět nás pozorují. A ptají se – jsme skutečná Unie? Máme opravdu vůli podpořit jednotnou měnu?

Jsou ty nejzranitelnější členské státy opravdu odhodlány provádět nezbytné reformy?

Jsou ty nejvíce prosperující členské státy opravdu připraveny projevit solidaritu?

Je Evropa skutečně připravena dosáhnout růstu a vytvořit pracovní místa?

A já Vám to dnes tvrdím:

Ano, jedná se o vážnou situaci, ale tato krize má řešení.

Evropa má budoucnost.

Pokud se nám ovšem podaří znovu obnovit důvěru, k čemuž potřebujeme stabilitu, růst, ale také politickou vůli a politické vedení.

Občanům musíme společně navrhnout obrodu Evropy.

Tvrzení, která jsme zdůraznili v berlínské deklaraci, jež podepsala Komise, Parlament a Evropská rada u příležitosti padesátého výročí podpisu římských smluv, musíme přeměnit v činy. Cituji tehdejší výrok: „Dnes žijeme v takovém společenství, jakého jsme v minulosti nemohli dosáhnout. Štěstím nás, občanů Evropské unie je to, že jsme spojeni“ „Wir leben heute miteinander, wie es nie zuvor möglich war. Wir Bürgerinnen und Bürger der Europäischen Union sind zu unserem Glück vereint.“ Jedná se o deklaraci a slova mají svou váhu. Je třeba, aby se z této vůle stala každodenní odvaha.

Úspěchu můžeme dosáhnout ve spolupráci, nikoli v boji s našimi institucemi.

Je známo, že pro některé je nejdůležitější stabilita a pro jiné je to růst.

Osobně tvrdím, že potřebujeme obojí.

Někteří volají po disciplíně. Jiní volají po solidaritě.

Já zdůrazňuji, že potřebujeme obojí.

Již nemůžeme přijímat postupná, částečná řešení. Při řešení celosvětových problémů potřebujeme pevné odhodlání. Větší ambice pro Evropu.

Opravdu se domnívám, že se v dnešní době nacházíme v jednom z nejvýznamnějších období ve své historii. Pokud právě v tomto období nepokročíme kupředu, hrozí nám roztržičnost.

Otázka politické vůle tedy pro celou naši generaci znamená zkoušku ohněm.

A podotýkám, že je možné krizi odolat. Nejenže je to možné, ale je to nutné. A právě politické vedení činí proveditelným to, co je nutné.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

dovolte mi, abych začal Řeckem. Řecko je a zůstane členem eurozóny. Řecko musí v plném rozsahu a včas splnit své závazky. Ostatní členové eurozóny se zase zavázali jak k podpoře Řecka, tak k podpoře vzájemné. Jak bylo řečeno na summitu eurozóny 21. července: „Jsme odhodláni nadále poskytovat podporu zemím provádějícím příslušné programy, dokud znovu nezískají přístup na trhy, za předpokladu, že tyto programy úspěšně uskuteční.“

Proto jsem pro Řecko ustavil zvláštní tým.

V těchto dnech jsme zahájili akční plán, který stojí na dvou hlavních pilířích:

- na zhruba stovce životaschopných a kvalitních investičních projektů, jež přinesou užitek všem řeckým regionům s cílem optimálně využít zbývající přiděly finančních prostředků pro Řecko ze strukturálních fondů,
- a na významné iniciativě k omezení byrokratických postupů při realizaci projektů spolufinancovaných z evropských peněz.

Ve strukturálních fondech zbývá pro Řecko 15 mld. EUR. Tyto prostředky podpoří řeckou ekonomiku prostřednictvím prioritního programu technické pomoci pro řeckou veřejnou správu.

V běhu je program v hodnotě 500 milionů EUR na záruky za úvěry od Evropské investiční banky pro řecké malé a střední podniky.

Komise zvažuje i vytvoření širšího záručního mechanismu, který by pomohl bankám opět půjčovat reálné ekonomice.

Všechny tyto kroky představují masivní podporu pro řecký „protiútok“. A Řecko bude muset prezentovat konkrétní výsledky. A bude muset upustit od kontraproduktivních praktik a odolat tlakům tradičních zájmů.

Budiž však řečeno jasně: toto není sprint, toto je běh na dlouhou trať.

Úkol vybudovat Unii stability a odpovědnosti však nesouvisí jen s Řeckem.

Čelíme velmi chmurným hospodářským vyhlídkám. Musíme řešit negativní důsledky pokračujícího přehodnocování rizik v globálním měřítku. Neseme proto odpovědnost za obnovu důvěry v euro a v Unii jako celek.

Uspěť můžeme, pokud prokážeme schopnost přijmout všechna rozhodnutí nezbytná k fungování společné měny a integrované ekonomiky způsobem, který je konkurenceschopný, podporuje začlenění a účinně využívá zdroje. K tomu však musíme jednat v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu.

Prvním krokem je urychleně určit, jak budeme reagovat na krizi státního dluhu.

Přitom se neobejdeme bez robustnějších mechanismů k řešení krizových situací. Euro potřebuje naši solidní palebnou sílu i účinnou palebnou ochranu.

Musíme stavět na evropském nástroji finanční stability a na připravovaném Evropském mechanismu stability.

Evropský nástroj finanční stability musíme okamžitě posílit a zpružnit. Tento návrh představila Komise již v lednu a hlavy států a vlád zemí eurozóny se na něm dohodly dne 21. července. Poté, co navržené změny ratifikujete, budeme za pomoci tohoto nástroje schopni:

- provádět preventivní zásahy,
- zasáhnout ve prospěch rekapitalizace bank a
- intervenovat na sekundárních trzích a pomoci zabránit šíření „nákazy“.

Po této ratifikaci bychom měli co nejlépe využít finančních prostředků, jež budou na evropský nástroj finanční stability vyčleněny. Komise rozpracovává možnosti, které se zde nabízejí.

Měli bychom rovněž učinit vše, co je v našich silách, abychom co nejrychleji uvedli v život Evropský mechanismus stability.

Důvěru vkládáme samozřejmě i v Evropskou centrální banku, že při plném respektování Smlouvy učiní vše nezbytné k tomu, aby zajistila integritu a finanční stabilitu eurozóny.

Tím však naše práce neskončí. Musíme prohloubit hospodářskou koordinaci a integraci, především v eurozóně.

Tento úkol nemá o nic menší politický než hospodářský rozměr.

Dnes budete hlasovat o balíčku šesti legislativních návrhů, který jsme Vám a Radě předložili před rokem. Záměrem tohoto balíčku je reformovat Pakt o stabilitě a růstu a rozšířit pravomoci dohledu na oblast makroekonomické rovnováhy. Tyto návrhy se velice blíží tomu, co Komise původně předložila. Vy jste sehráli rozhodující roli při zachování jejich ambicióznosti a já bych Vám za to velmi rád poděkoval a poblahopřál Vám.

Tato legislativa nám dá do ruky silnější mechanismy k prosazování příslušných pravidel. Budeme mít možnost projednávat rozpočtové plány členských států, dříve než tyto státy přijmou rozhodnutí. Tato kombinace kázně a integrace představuje klíč k budoucnosti eurozóny. Neboť opravdu důvěryhodná eurozóna se bez větší kázně a integrace neobejde.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

jde sice o vsutku významné kroky vpřed, ale my musíme jít ještě dál. Musíme měnovou unii doplnit o unii hospodářskou. Musíme splnit úkoly, jež nám ukládá Maastricht.

Bylo iluzorní si myslet, že můžeme mít společnou měnu a jednotný trh a současně zachovat národní přístupy k hospodářské a rozpočtové politice. Nepropadejme proto další iluzi, že je možné mít společnou měnu a jednotný trh a přitom sledovat přístup mezivládní.

K tomu, aby byla eurozóna věrohodná – a toto není pouhým prohlášením federalistů, to nám signalizují trhy – potřebujeme vpravdě komunitární přístup. Musíme provést skutečnou integraci eurozóny a měnovou unii musíme završit skutečnou unii hospodářskou. Nuže, na čem lze tento vpravdě komunitární přístup postavit? V nadcházejících týdnech Komise na základě zmíněného balíčku šesti legislativních návrhů představí projekt jednotného, soudržného rámce k prohloubení hospodářské koordinace a integrace, zejména v eurozóně. Dojde k tomu způsobem, který zajistí kompatibilitu mezi eurozónou a Unii jako celkem. Samozřejmě totiž nechceme, aby nám eurozóna porušovala *acquis* jednotného trhu, ani všechny čtyři svobody.

Současně můžeme společným rozhodováním zvýšit svou konkurenceschopnost. Toho lze dosáhnout, pokud do tohoto rámce – při striktním respektování prováděcích pravomocí členských států – integrujeme Pakt euro plus.

K tomu, aby tato opatření fungovala, potřebujeme víc než kdy jindy nezávislou autoritu Komise a navrhovaná, vyhodnocená opatření, jež by měly členské státy přijmout. Buďme k sobě otevření – tyto funkce nemohou zastávat ani vlády, ani mezivládní jednání.

V rámci pravomocí Společenství totiž Komise plní funkci ekonomické vlády Unie. A další instituce pro její výkon určitě nepotřebujeme.

Nebylo náhodou, že Smlouvy daly vzniknout nadnárodním institucím. Nebylo náhodou, že byla ustavena Evropská komise, Evropská centrální banka a Soudní dvůr. Komise je garantem spravedlnosti. Komise, která svou činnost přirozeně rozvíjí ve vztahu partnerství s členskými státy, je volena tímto Parlamentem a zodpovídá se mu. Parlamentu vzešlému z přímých voleb, který je parlamentem jak eurozóny, tak Evropské unie jako celku.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

nastal čas, abychom sjednotili vnější zastupování eurozóny. Komise v souladu se Smlouvou představí příslušné návrhy.

Unie stability a odpovědnosti, která je vybudována na tomto základě a sleduje společný přístup, rovněž umožní členským státům, aby pro vydávání státních dluhopisů plně využily výhod většího trhu.

Jakmile bude eurozóna plně vybavena nástroji nutnými pro zajištění integrace i kázně, bude vydávání společných dluhopisů považováno za přirozené a výhodné pro všechny. To platí za podmínky, že tyto eurobondy budou „dluhopisy stability“, tedy že budou koncipovány tak, aby odměňovaly ty, kdo hrají podle pravidel, a odrazovaly ty druhé. Jak jsem již Parlamentu oznámil, představí Komise v nejbližších týdnech pro tyto „dluhopisy stability“ několik variant.

Některé z těchto variant bude možno realizovat v rámci stávající Smlouvy, zatímco plnocenné „eurobondy“ by vyžadovaly její změnu. Jde o významný fakt, neboť, vážené paní poslankyně a vážení páni poslanci, stávající Lisabonská smlouva nám umožňuje konat mnoho. A nelze se vymlouvat, pokud nekonáme a nekonáme teď.

Je však možné, že bude nutno zvážit ve Smlouvě další změny.

Mám na mysli zejména omezení plynoucí ze zásady jednomyslnosti. Tempo našeho společného úsilí nemůže být určováno nejpomalejším členem. My však jsme v situaci, že nejpomalejší člen toto tempo všech ostatních členských států opravdu udává. Tento stav nebudí důvěru ani na straně trhů, a my se proto musíme problému rozhodovacích postupů postavit. Členský stát má samozřejmě právo rozhodnutí neakceptovat. Podle jeho slov jde o otázku národní suverenity. Nemá však právo blokovat kroky ostatních, kteří mají rovněž svou národní suverenitu, a pokud chtějí jít dál, pak by měli k tomu mít možnost.

Naše ochota plánovat změnu Smlouvy by neměla být způsobem, jak odložit nezbytné reformy, ani výmluvou, proč se tomu děje. Věřím však, že tato dlouhodobější perspektiva posílí důvěryhodnost našich současných rozhodnutí.

Unie stability a odpovědnosti znamená, že musíme urychleně dokončit práci na novém systému regulace finančního sektoru. Potřebujeme řádně kapitalizované, zodpovědné banky, které poskytují úvěry reálné ekonomice.

Hodně bylo řečeno o údajné zranitelnosti některých našich bank. Evropské banky v minulém roce výrazně posílily svou kapitálovou pozici. Nyní získávají kapitál k odstranění zbývajících nedostatků, které odhalily letní zátěžové testy. Jde o krok nezbytný k tomu, abychom omezili škody, které reálné ekonomice a pracovnímu trhu způsobily turbulence na finančních trzích.

Náš návrh nového systému finanční regulace je výsledkem práce uplynulých tří let.

Připomeňme, že jsme předložili již 29 legislativních návrhů. Několik z nich jste schválili, včetně návrhu na vytvoření nezávislých orgánů dohledu, které mezitím již zahájily svou práci. Nyní je důležité schválit naše návrhy nových pravidel pro:

- deriváty,
- nekryté krátké prodeje a swapy úvěrového selhání a
- spravedlivé odměňování bankéřů.

Tyto návrhy jsou již na stole a Rada a Parlament by je měly přijmout. Zbývajících návrhů představí Komise do konce tohoto roku, konkrétně pravidla pro:

- ratingové agentury,
- řešení problémů bank a
- osobní odpovědnost pracovníků ve finančním sektoru.

Budeme tak prvním členem skupiny G20, který splní svůj závazek v oblasti globálního úsilí o finanční regulaci.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

v posledních třech letech poskytly členské státy – přesněji řečeno daňoví poplatníci – finančnímu sektoru podporu a záruky ve výši 4,6 bilionů EUR. Nastal čas, aby finanční sektor tento příspěvek společnosti vrátil. Proto mohu s hrdostí ohlásit, že Komise dnes schválila návrh daně z finančních transakcí. Předkládám Vám tak dnes velmi důležitý návrh, který může v případě své realizace přinést příjmy ve výši zhruba 55 miliard EUR ročně. Někteří se budou ptát, proč. Proč tedy? Nuže, jde o rovný přístup. Pokud naši zemědělci, naši zaměstnanci, všechna naše hospodářská odvětví od průmyslu přes zemědělství až po služby, pokud ti všichni hradí svůj příspěvek společnosti, pak by měl přispívat i bankovní sektor.

A pokud potřebujeme – a my potřebujeme – fiskální konsolidaci a vyšší příjmy, pak je otázkou, odkud mají tyto příjmy pocházet. Máme snad zvyšovat daňové zatížení zaměstnanců? Máme víc danit spotřebu? Podle mne je spravedlivé zdaňovat finanční činnosti, z nichž nejsou v některých členských státech společnosti hrazeny přiměřené odvody.

Svůj spravedlivý díl by přitom neměly platit jen finanční instituce. Nemůžeme si dovolit ignorovat ani daňové úniky. Je tedy načase schválit naše návrhy k dani z úspor v Evropské unii. A já vyzývám členské státy, aby Komisi konečně udělily požadovaný mandát ke sjednání daňových dohod za celou Evropskou unii s třetími zeměmi.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

stabilita a odpovědnost samy o sobě nestačí. Potřebujeme stabilitu, ale i růst. Potřebujeme odpovědnost, ale i solidaritu.

Ekonomika si může svou výkonnost zachovat pouze tehdy, generuje-li růst a pracovní místa. Musíme proto uvolnit potenciál našeho hospodářství, zejména pak reálné ekonomiky.

Dnešní předpovědi poukazují na výrazné zpomalení.

Významný růst v Evropě však není nespelnitelným snem. Nedostaví se jako zázrakem zítra. Ale můžeme vytvořit podmínky k jeho opětovnému nastartování. Podařilo se nám to již v minulosti a musí a může se nám to podařit znovu.

Je pravda, že nemáme mnoho prostoru pro nové fiskální stimuly.

To však neznamená, že pro podporu růstu nemůžeme učinit více.

Zprvte ti, kdo určitý fiskální prostor mají, jej musí využít, avšak dbát přitom na udržitelnost.

Zadruhé je třeba, aby se všechny členské státy zaměřovaly na strukturální reformy, tak abychom dokázali zvýšit svou konkurenceschopnost ve světě a stimulovat růst.

Společně můžeme a musíme využít potenciálu jednotného trhu i výhod obchodu a zmobilizovat investice na úrovni Unie.

Dovoľte, abych se nejprve zmínil o jednotném trhu.

Jen plné provedení směrnice o službách by podle našich odhadů mohlo přinést ekonomice zisk až ve výši 140 miliard eur.

K dnešnímu dni, dva roky po uplynutí prováděcí lhůty, však několik členských států dosud nepřijalo potřebné právní předpisy.

Neprofitujeme tedy ze všech potenciálních přínosů, které nám opravdová liberalizace služeb v Evropě nabízí.

Můžeme ale podniknout víc.

Musíme přijmout předložené návrhy. Evropská komise přijala akt o jednotném trhu a připravena je i řada klíčových iniciativ.

Blížíme se zavedení evropského patentu, jenž by snížil současné náklady na ochranu vynálezů na 20 %. Očekávám, že tento projekt završíme do konce roku.

Co se týče aktu o jednotném trhu, měli bychom zvážit zrychlený legislativní postup. Mimochodem zrychlený postup bychom měli přijmout i v řadě dalších oblastí, neboť situace je skutečně naléhavá a my musíme na tyto mimořádné okolnosti reagovat.

Růst se bude v budoucnosti stále více odvíjet od využívání informačních technologií. Potřebujeme jednotný digitální trh, který díky využívání možností elektronického obchodování a zrušení poplatků za roaming v mobilních telefonních službách přinese každému Evropanovi výhody ve výši zhruba 1 500 EUR ročně.

Desetiprocentní nárůst širokopásmového připojení by nám zvýšil roční růst o 1–1,5 %.

Ve světě, kde neustále sílí konkurence, musíme být vybaveni i dobrým vzděláním a dovednostmi, abychom se těmto novým výzvám dokázali postavit. Musíme inovovat a musíme dbát na udržitelnost.

Již jsme předložili podrobné návrhy týkající se inovací, účinného využívání zdrojů a možností posilování naší průmyslové základny.

Moderní průmyslová politika je spojena s investicemi do výzkumu a inovací.

Je třeba urychlit schválení širšího využívání rizikového kapitálu k financování mladých a inovativních podniků v celé Evropě.

Udržitelné zaměstnanosti dosáhneme, pokud se zaměříme na inovace a nové technologie, včetně ekologicky šetrných technologií. Je třeba ukázat, že ekologie a růst jdou dohromady.

Například odvětví obnovitelných zdrojů energie vytvořilo v Evropské unii za posledních pět let již 300 000 pracovních míst. Globální trh s ekologicky šetrnými technologiemi se během příštích deseti let ztrojnásobí.

Své kroky musíme zaměřovat tam, kde budou mít skutečný dopad. V zájmu budoucího růstu musíme aktivně plnit naši agendu inteligentní regulace, jež evropským podnikům, zejména těm malým a středním, přinese úspory ve výši 38 miliard eur. Členské státy však musí na této práci odvést svůj podíl snížením administrativní zátěže.

Potřebujeme však i investice. Popsané reformy jsou důležité, ale my se neobejdeme ani bez investic na úrovni Evropské unie.

Unie růstu a solidarity potřebuje moderní propojenou infrastrukturu.

Pro příští víceletý finanční rámec navrhujeme vytvoření nástroje k propojení Evropy – v energetice, dopravě a digitální oblasti.

Na tuto inovativní část víceletého finančního rámce je třeba nahlížet ve spojení s další, velmi důležitou novátorskou myšlenkou, kterou jsou projektové dluhopisy.

Své návrhy na unijní projektové dluhopisy zveřejní Komise v nadcházejících týdnech. V zájmu financování růstu navrhujeme rovněž pilotní projekty. Obojí můžeme zvládnout ještě předtím, než bude víceletý finanční rámec přijat. Tímto způsobem dokážeme v dřívějším termínu uskutečnit některé z velkých infrastrukturních investic, jež Evropa potřebuje.

Unie a její členské státy by měly naléhavě zvážit, jakým způsobem své vlastní bance, jež plní politické zadání, tedy Evropské investiční bance, umožnit, aby pro financování dlouhodobých investic činila více, a pokud možno mnohem více.

Musíme proto hledat způsoby, jak navýšit její zdroje a kapitálovou základnu, aby mohla poskytovat úvěry reálné ekonomice.

V roce 2000 dosahoval rizikový kapitál v Evropě 22 miliard EUR. V roce 2010 to byly pouze tři miliardy. Chceme-li podporovat podnikání, musíme tento pokles zvrátit, zejména v zájmu malých a středních podniků.

Zvyšovat růst můžeme i prostřednictvím strukturálních fondů, a to posilováním absorpční kapacity a využíváním těchto fondů k podpoře makroekonomické výkonnosti. Strukturální fondy mají zásadní význam pro inovace, odbornou přípravu, zaměstnanost a malé a střední podniky.

Rád bych Parlament vyzval, aby do konce tohoto roku přijal naše srpnové návrhy na navýšení míry spolufinancování v případě zemí, jimž byly schváleny programy pomoci. Tato změna bude pro tyto ekonomiky znamenat potřebnou finanční injekci a současně sníží tlak na národní rozpočty.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

reformy trhů práce, veřejných financí a důchodových systémů si vyžadují značné úsilí od všech složek společnosti.

Všichni víme, že tyto změny jsou zapotřebí k tomu, abychom mohli reformovat naše sociálně tržní hospodářství a zachovat náš sociální model. Je však nezbytné, abychom neupustili od svých hodnot – od hodnot, jako jsou spravedlnost, začleňování a solidarita.

Tato doba si žádá, abychom dali pevnou naději oné jedné pětině mladých lidí, kteří nemohou najít práci. Situace mladých lidí je v některých zemích jedním slovem dramatická. Proto vyzývám podniky k tomu, aby vyvinuly zvláštní úsilí a umožňovaly mladým lidem nastoupit u nich na praxi či do učebního poměru. Těmto činnostem se může dostat podpory z Evropského sociálního fondu.

Podaří-li se nám zapojit podniky, sociální partnery i orgány členských států a Unie do iniciativy „Příležitosti pro mladé“, dokážeme leccos změnit. Reagovat na úzkost mladých lidí, kteří nemohou najít práci, je podle mne nejnaléhavějším úkolem v sociální oblasti. Je mnohem lepší být v učebním poměru či na praxi nežli žít s takovou úzkostí, vycházet do ulic a vyjadřovat nedůvěru v Unii jako celek.

Musíme urychlit práci na nejaktuálnějších tématech naší strategie Evropa 2020, v níž jsme vytyčili plán pro hospodářský růst a zaměstnanost. Na situaci mladých lidí ve všech členských státech se Komise zaměří ve svých doporučeních jednotlivým zemím na příští rok.

Domnívám se, že své budoucnosti musíme dát reálnou šanci.

Naši urychlenou pomoc si žádá i situace 80 milionů Evropanů, kteří jsou ohroženi chudobou. Znamená to, že Rada musí konečně schválit náš návrh programu pro dodávky potravin nejchudším osobám. Rád bych Parlamentu poděkoval za politickou podporu, kterou vyjádřil námi navrženému řešení.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

před padesáti lety se dvanáct evropských zemí spojilo za účelem podpisu Evropské sociální charty. Stalo se tak přesně v říjnu před padesáti lety. Dnes má tato charta 47 signatářů včetně všech našich členských států.

K tomu, abychom tyto základní hodnoty v Evropě zaručili, potřebujeme podle mého názoru dát sociálnímu dialogu na evropské úrovni novou, vyšší kvalitu. Obroda Evropy může uspět jedině tehdy, když se do ní zapojí a vezmou ji za svou všichni sociální partneři – odbory, zaměstnanci, podniky a občanská společnost obecně.

Měli bychom si připomenout, že je naše Evropa Evropou občanů. A jako občanům nám Evropa všem něco přináší. Propůjčuje nám evropskou identitu a vedle občanství našeho vlastního státu nám dává občanství Unie. Evropské občanství je spojeno s řadou práv a příležitostí, mezi nimi s možností svobodně překračovat hranice nebo studovat a pracovat v zahraničí. Ani od těchto práv a příležitostí nelze upustit – musí být zachována a dále rozvíjena. Komise tak nyní postupuje ve svých návrzích k schengenskému prostoru. Ztenčování práv našich občanů nebudeme tolerovat. Budeme bránit svobodu pohybu i všechny ostatní svobody, jež nám Unie dává.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

jak dobře víte, činnost Komise zasahuje do mnoha dalších oblastí. Nemohu se jim zde věnovat všem, ale zmínil jsem se o nich v dopise, který jsem adresoval předsedovi Buzkovi a který jste všichni obdrželi.

Dovolte mi však, abych před dokončením svého projevu ještě pohovořil o vnější odpovědnosti Evropské unie. Přeji si otevřenou Evropu, která ve světě hraje aktivní úlohu.

Působení Evropské unie ve světě nechrání jen naše občany, zájmy a hodnoty, ale je nezbytné i pro svět. V současné době je v módě hovořit o G2.

Myslím si, že svět si dvě mocnosti nepřeje. Nebylo by to ani v zájmu obou dotyčných zemí. Víme, jaké napětí vytvořila bipolarita za studené války. Myslím si, že pokud si přejeme spravedlivý a otevřený svět, je Evropa více než kdy jindy potřebná.

Domnívám se, že mění se svět, v němž žijeme, potřebuje Evropu, která přijme svou odpovědnost. Vlivnou Evropu, Evropu složenou z 27 a brzy, po přistoupení Chorvatska, z 28 států. Evropu, která bude i nadále udávat směr, ať už v oblasti obchodu nebo změny klimatu, v době, kdy nás čekají důležitá jednání od Durbanu po Rio +20 a kdy si Evropa musí v těchto oblastech zachovat vedoucí pozici.

Věnujme nyní pozornost také našim jižním sousedům. Arabské jaro představuje rozsáhlou transformaci, která bude mít velice významné důsledky nejen pro tuto oblast samotnou, ale také pro nás, pro Evropu. Evropa má na co být hrdá. Jako první jsme se postavili po bok Tunisanům, Egyptanům a Libyjcům, kteří toužili po demokracii a svobodě. Evropa podporuje jejich legitimní ambice, zejména prostřednictvím našeho Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu.

Doufám, že arabské jaro také otevírá bránu pro naději na mír v celé oblasti, pro myšlenku palestinského státu, který bude žít v míru se Státem Izrael, jak si to Evropa přeje.

Věnujme se také svým východním sousedům. V pátek se ve Varšavě zúčastním summitu Východního partnerství. Budu tam usilovat o ještě užší politické vztahy a hospodářskou integraci s našimi partnery z tohoto regionu. Evropská unie má obrovskou sílu transformovat. Inspirují se jí mnozí po celém světě, a pokud některé země provádějí zásadní reformy, můžeme jim pomoci, můžeme se více sblížit z politického hlediska a pokusit se o integraci z hlediska ekonomického.

Nesmíme zapomenout ani na nejchudší země a plnit své závazky v dosahování rozvojových cílů tisíciletí.

Rovněž musíme být realističtí a uvědomit si, že pokud má Evropa uplatňovat všechny svůj vliv, pokud chce být opravdu mocností, musíme posílit svou společnou zahraniční a bezpečnostní politiku. Musí to být politika, která bude vzbuzovat důvěru. Pokud chceme, aby se s námi ve světě opravdu počítalo, musí mít naše politika také rozměr společné bezpečnosti a obrany.

Doby, kdy se někteří stavěli proti myšlence evropské obrany ze strachu, že by to mohlo poškodit NATO, jsou už dávno pryč. Jistě jste si již všimli, že dnes nás sami Američané vyzývají, abychom jako Evropané učinili více. Svět se změnil, svět se právě zásadně mění. Musíme si položit otázku, zda chceme ve světě opravdu něco znamenat.

Právě teď, když jsou rozpočty na obranu pod tlakem, musíme lépe společně využívat prostředky, které máme k dispozici.

Komise se v tomto ohledu ujímá svého dílu odpovědnosti tím, že dále usiluje o jednotný trh obrany a uplatňuje pravomoci, které jí jsou svěřeny Smlouvou k rozvinutí evropské průmyslové základny pro obranu.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

Nemůžeme si dovolit být naivní. Svět se mění a jestli Evropa chce ve světě něco znamenat a hájit zájmy svých občanů, potřebujeme k silné pozici a ovlivňování budoucího vývoje ve světě politický i obranný rozměr.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

dovolte mi, abych svůj projev dokončil.

Na konci našeho mandátu, v roce 2014, uplyne sto let od vypuknutí první světové války, temného období, po kterém následovala druhá světová válka, jedna z nejdramatičtějších kapitol historie Evropy a celého světa. Domnívám se, že dnes můžeme říci, že takové hrůzy jsou v Evropě nepředstavitelné. Do velké míry je tomu tak právě proto, že máme Evropskou unii, právě proto, že díky evropské vizi jsme politickou a ekonomickou integrací vytvořili záruku míru na našem kontinentu. Proto nesmíme toto velké dílo ohrozit. Dostali jsme ho od předchozích generací a naše generace ho nesmí zpochybnit. Musíme si jasně uvědomit, že když začneme Evropu rozdělovat, když se vrátíme zpět a necháme zaniknout významné evropské výdobytky, bezpochyby vytvoříme prostor pro fragmentaci našeho cíle.

Jak jsem již uvedl, krize, kterou procházíme, je ve své podstatě krizí politickou. Je to zkouška naší vůle žít společně. Proto musíme Evropskou unii ještě prohloubit proto jsme zřídili společné orgány. Proto musíme zaručit evropský zájem.

Je faktem, že mezivládní spolupráce dnes nemůže Evropu vyvést z krize, nemůže jí dát budoucnost. Je tomu přesně naopak, určitý typ mezivládních jednání by mohl vést k převedení pravomocí zpět na členské státy a k roztříštění. To by mohlo být pro kýženou sjednocenou Evropu zhoubou.

Nesmíme zapomenout, že rozhodnutí, která nyní přijmeme, nebo nepřijmeme, určí naši budoucnost. Chtěl bych se s Vámi podělit o jeden svůj pocit. Cítím se zraněn, když vidím, že nám, Evropanům, někteří z jiných částí světa s jistým poručnictvím říkají, co máme dělat. Uznávám, že máme problémy, vážné problémy, ale jsem přesvědčen, že se nemusíme omlouvat za svou demokracii. Nemusíme se omlouvat za své sociálně tržní hospodářství. Myslím si, že je třeba požádat jak naše orgány, tak i členské státy, Paříž, Berlín, Athény, Lisabon a Dublin, aby ukázaly hrdost na to být Evropanem a aby řekly našim partnerům „Děkujeme vám za rady, ale jsme schopni tuto krizi společně překonat.“ Já sám jsem hrdý, že jsem Evropan.

Hrdost být Evropanem nevyplývá jen z naší velké kultury, z naší velké civilizace, ze všeho, co jsme přinesli světu. Není to jen hrdost na minulost, je to hrdost do budoucna. Musíme tuto důvěru obnovit. Myslím si, že je to možné.

Slyším hlasy, že to je příliš obtížné, že to není možné. Rád bych proto připomenul, co řekl jeden velký muž, jeden Afričan, Nelson Mandela: „It always seems impossible, until it is done. Let's do it.“ Můžeme to s důvěrou dokázat, můžeme to udělat, můžeme obnovit Evropu.

Děkuji Vám za pozornost.